

Informacja o pracy Zespołu ds. rozpoznawania i zwalczania zagrożeń powiązanych ze zmianą środowiska wodnego w byłych terenach górniczych likwidowanego ruchu zakładu górniczego kopalni rud cynku i ołowiu „Olkusz-Pomorzany” w IV kwartale 2025 r.

W dniu 17.12.2025 r. odbyło się osiemnaste posiedzenie Zespołu, podczas którego przedstawiono i poddano analizie wyniki badań i obserwacji hydrogeologicznych w otworach obserwacyjnych, pomiary przepływów w wybranych punktach na ciekach powierzchniowych oraz pomiary wydajności źródeł przeprowadzone w IV kwartale 2025 r. W ramach prac zespołu przeanalizowano wyniki badań składu chemicznego prób wody pobranych z piezometrów, cieków powierzchniowych oraz źródeł. W przeprowadzonych analizach wykorzystywane są dane dotyczące wysokości opadów atmosferycznych z punktów obserwacyjnych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, które zlokalizowane są w rejonie likwidowanej kopalni, oraz dane pozyskane od wybranych zakładów wodociągowych.

Na podstawie analizy wyników pomiarów położenia zwierciadła wody w otworach obserwacyjnych (piezometrach) w IV kwartale 2025 r. stwierdzono, że w centralnej, zachodniej i północno-zachodniej części byłego leja depresji obejmującej gminy Bukowno, Bolesław, Olkusz oraz południową część gminy Klucze w dalszym ciągu obserwowany jest wzrost poziomu zwierciadła wód podziemnych. Proces ten prowadzi do odbudowy naturalnych stosunków wodnych sprzed działalności górniczej. W północno-wschodniej części byłego leja depresji i jego obrzeżenia obejmującego południową część gminy Wolbrom oraz północną część gminy Olkusz, ponownie zaobserwowano nieznaczne wzniosy lub stabilizację triasowego zwierciadła wód podziemnych. Jest to prawdopodobnie wynikiem aktualnych warunków atmosferycznych i sezonowych zmian meteorologicznych i hydrologicznych. We wschodniej obejmującej wschodnie fragmenty gminy Olkusz odnotowano nieznaczne wzrosty położenia zwierciadła wód podziemnych w utworach triasu, natomiast w południowej części byłego leja depresji, obejmującej południowe fragmenty gminy Olkusz oraz północną część gminy Jerzmanowice-Przegonia, w dalszym ciągu widoczne duże wahania sezonowe zwierciadła wód podziemnych zależne od ilości opadów atmosferycznych. W ostatnim kwartale odnotowano tu ponownie obniżenie zwierciadła wód podziemnych.

Podczas posiedzenia Zespołu przeanalizowano również skład chemiczny wód podziemnych pobieranych w otworach obserwacyjnych. Na podstawie uzyskanych danych w większości otworów obserwacyjnych ponownie nie stwierdzono znaczących zmian składu chemicznego wód w odniesieniu do prób pobranych w poprzednich cyklach pomiarowych.

Podczas analizy stwierdzono okresową zmienność niektórych składników, która nie ma wpływu na pogorszenie dobrej jakości wód. Nieznaczne pogorszenie jakości wody w IV kwartale 2025 r. ponownie odnotowano jedynie w otworze znajdującym się w rejonie południowo-zachodniej granicy byłego leja depresji.

Analizie poddane zostały również wyniki badań wód podziemnych pompowanych w ujęciu „OW”. W okresie od września 2025 r. do października 2025 r. po raz kolejny w tym miejscu stwierdzono stabilność składu chemicznego analizowanych prób wody. Na podstawie analizy danych hydrogeologicznych uzyskanych od wybranych zakładów wodociągowych posiadających triasowe ujęcia wód podziemnych oraz własnych badań monitoringowych stwierdzono, że nie są one zagrożone pogorszeniem jakości w związku z procesem wypełniania byłego leja depresji kopalni. Dalsze badania w otworach objętych monitoringiem środowiska wodnego pozwolą na próbę określenia tempa wzniosu zwierciadła w poszczególnych częściach monitorowanego obszaru oraz na obserwację trendów zmian w położeniu zwierciadła wody.

Skutkiem podnoszenia się zwierciadła wody w centralnej części monitorowanego obszaru jest pojawianie się zalewisk. Poziom zwierciadła wody w zalewiskach w trakcie IV kwartału nadal ulegał systematycznemu przyrostowi. Poziomy wody w tworzących się zbiornikach wodnych są regularnie publikowane na stronie internetowej Zakładów.

Na podstawie pomiarów wykonanych na ciekach powierzchniowych w wybranych punktach monitoringowych w IV kwartale 2025 r. stwierdzono wzrost przepływu w rzece Białej Przemszy na Pustyni Błędowskiej o ok. 26% w stosunku do wiosny 2025 r. Prawdopodobnie wynika to z odbudowy zlewni tej rzeki i mniejszych ucieczek wody na skutek odbudowy byłego leja depresji kopalni „Olkusz-Pomorzany”. W IV kwartale 2025 r. odnotowano nieznaczny wzrost ilości wody płynącej w korycie rzeki Białej w miejscowości Laski. Po analizie wyników i ich korelacji z danymi o opadach atmosferycznych zespół stwierdził, że wzrost przepływu wody w korycie rzeki Białej w miejscowości Laski jest wynikiem procesu wypełniania byłego leja depresji. Na podstawie wyników analiz fizykochemicznych wód powierzchniowych pogorszenie się jakości wód stwierdzono ponownie jedynie w rzece Białej.

Podczas posiedzenia Zespołu stwierdzono stabilizację lub nieznaczne spadki wydajności obserwowanych źródeł związane prawdopodobnie z mniejszą ilością opadów atmosferycznych. Wydajność źródeł rzeki Sztoły uległa stabilizacji i aktualnie kształtuje się na poziomie ok. 3,8 m³/min. Rzeka Sztoła aktualnie dopływa za miejscowość Podpolis (ok. 200 m przed Leśnym Dworem – w zależności od ilości opadów atmosferycznych). Badania

fizykochemiczne prób wody pobranych ze źródeł po raz kolejny nie wykazały znaczących zmian składu chemicznego w stosunku do poprzednich cykli pomiarowych. Na tej podstawie stwierdzono, że proces wypełniania byłego leja depresji kopalni aktualnie nie ma wpływu na wydajność i jakość wody w źródłach.

Dalsze badania i pomiary są niezbędne do interpretacji procesów zachodzących podczas całego procesu likwidacji kopalni „Olkusz-Pomorzany” i do ewentualnego weryfikowania prognozy skutków tej likwidacji.

Komunikat został opracowany przez Przedsiębiorcę przy współpracy Profesorów będących członkami Zespołu ds. rozpoznawania i zwalczania zagrożeń powiązanych ze zmianą środowiska wodnego w byłych terenach górniczych likwidowanego ruchu zakładu górniczego kopalni rud cynku i ołowiu „Olkusz-Pomorzany”.